

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . " 5—
 Četrt leta . . . " 2.50
 Mesečno. . . " 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15—
 Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 --- popust. ---
„Straža“ izhaja v pon-
edeljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Sovražna ladja pred Trstom potopljena.

Majhni, za nas uspešni spopadi z Italijani na Goriškem, ob koroški in tirolski meji. — Pri Tržiču Italijani vrženi nazaj. — Italijanski škofje proti vojski. — Obkolitev Przemysla vedno tesnejša. — Srbija je nezadovoljna.

Vojna norost v Italiji.

Italijani so mojstri v prireditvah demonstracij. Naravna nadarjenost, živahnost temperamenta, vse to sodeluje. Včasih pa vpliva umetno razvneto navdušenje na treznega opazovalca malo čudno. Po nekem starem reku je itak od vzvišenega do smešnega samo en korak. Naj sodijo naši čitatelji sami o dogodkih, ki so se odigravali v Rimu 21. maja, torej dva dni pred napovedjo vojske. Poročilo posnemamo iz „Augsburger Postzeitung“ št. 237, ki priobčuje obširno brzojavko.

V slovesni seji občinskega sveta je imel župan knez Colonna govor. Rekel je, da bodo morali ob „Sveti cesti“ na starem trgu pozidati kamenit slavolok za zmagovalne legije. (Ob tej cesti stoji kamenit Titov slavolok v spomin na razdejanje Jeruzalema l. 70). Nato je odložil župansko čast, češ, da gre na vojsko. Burni klici so mu odgovorili: „Ne, ne, Vi morate ostati!“ Občinski svetovanci so sklenili, da ostane župansko mesto nezasedeno, dokler se knez Colonna ne vrne kot zmagovalce. Nato je šel občinski svet na kapitoljski trg, kjer je bilo zbranih blizu 100 tisoč ljudi. Pred njim so nosili mestne zastave. Demonstranti so imeli trakove in kokarde v italijanskih barvah (zeleno-belo-rdeče).

Med zastavami so imeli tudi tridentno, tržaško in dalmatinsko (!). Med zvonenjem velikega kapitoljskega zvona, ki se je svoj čas oglašil samo ob začetku štiridesetdanskega posta in ob papeževi smrti, po l. 1870 pa samo ob slovesu starega leta, je šel mestni svet po širokih kapitoljskih stopnjicah navzdol. Župan je nosil mestno zastavo, okoli njega pa je valovala giječa ljudstva, ki je pela Garibaldijevo (!) in Oberdankovo (!) himno. Za občinskim svetom je sledil nepregleden spreved. Pomikal se je mimo avstrijskega poslanstva v Palazzo di Venezia h Kvirinalu (sedaj kraljevi, nekdanj papeževi palači). Med potjo se ni pripetilo nič posebnega. Ko je dospel spreved do Kvirinala, je že viselo raz balkon rdeče žamefajsto pregrinjalo, znamenje, da se bo pokazal kralj. In res je prišel takoj z vso svojo rodbino. Množica je divje klicala: Evviva il re! (Živel kralj!) Navzoče garibaldince z rudečimi srjajami so vzdignili na rame in četrť ure je bila množica na trgu kakor besna. Ploskali so, vihteli robce, klobuke, zastavice in vzklikali: Živela Italija! Živela vojska! Nato so priredili ovacije pred ruskim poslanstvom. Navdušenje je posebno vzkipele pred srbskim poslanstvom. Poslanec Ristič je stopil na balkon, snel italijansko in srbsko zastavo z droga in ju skupaj zavozljal ter vrgel med množico, rekoč: „Kakor naši zastavi, bodita tudi naša naroda, Italijani in Srbi, zvezana proti skupnemu sovražniku!“ Besno ploskanje je sledilo tem besedam in zapeli so Oberdankovo himno.

Tako poročilo. Značilno za te demonstracije je, da se proslavlja revolucionar Garibaldi in morilec Oberdank. Manjkala je še samo — Principova himna. Garibaldi-Oberdank-Princip: srečnosna deteljičca za italijansko vojsko proti habsburški monarhiji!

Sv. Oče se preseli iz Rima?

Madrid, 28. maja.

Listi, ki hočejo biti dobro poučeni, poročajo, da so se vršila posvetovanja med papeževim poslanikom v Madridu in med španskim kraljem ter špansko vladjo glede morebitne preselitve papeža iz Rima na — Špansko. Kot sedež se imenujejo mesta Barcelona, Valencia in Sevilla. Končno je predlagal španski kralj za sedež samostan Escorial, ki je tako velik, da bi bilo v njem dosti prostora za Vatikan. Ta poudba kralja je bila „načelo ma“ sprejeta, vendar se ne verjame, da bi postala preselitev papeža potrebna.

Escorial je sloviti španski samostan v pokrajini Madrid severno-zahodno od glavnega mesta Španske, Madrida, ki ga je dal sezidati španski kralj Filip II v 16. stoletju. Španci imenujejo samostan Escorial vsled lepe lege, velikanske obsežnosti in krasnega sloga, v katerem je sezidan, osmi čudež sveta. Pod glavnim altarjem samostanske cerkve se nahaja kapelica, v kateri počivajo španski kralji.

Sv. Oče bridko toži.

Sv. Oče je poslal kardinalnemu dekanu Vanu-telliju pismo, v katerem izjavlja bridke pritožbe nad sedanjo svetovno vojsko in njenimi strahotami. V prvi svoji okrožnici je opominjal vlade vojskujočih se držav, da naj svojim narodom kakor hitro mogoče zopet vrnejo blagoslove miru. Njegov glas je ostal glas vpijočega v puščavi. Vojska se nadaljuje in na suhem in na morju se uporablja napadalno orožje, ki nasprotuje vsem zakonom človečanstva in mednarodnega prava. Toda grozna vojska se je raztegnila tudi na Italijo. Sv. Oče navaja nato svoja prizadevanja v prid vojnim ujetnikom in naznanja, da je podelil vojaškim duhovnikom dalekosežne privilegije za službo božjo in za na bojišču umirajoče. Te pravice veljajo tudi za duhovnike, ki so v italijanski armadi. Čas, v katerem živimo, je bolesti poln. Trenutek je grozen, toda srca kvišku, in pogoste prošnje in molitve pošiljajte vsi h gospodu narodom! Naj bi se vojska kmalu končala in se zopet vrnil mir! Papež poziva nato vse sinove katoliške cerkve, da se skupaj s sv. Očetom strogo postijo skozi tri dni, ali zaporedoma ali ločeno, ter da lahko dobijo popolni odpustek, ki se lahko naklanja tudi tistim otrokom katoliške Cerkve, ki so v vicah. Sklepno piše papež: Odmev teh naših besed naj pride do vseh naših vsled groznih vojskinih muk prizadetih sinov in naj jim prepriča, da se udeležujemo njihovega truda in trpljenja ter sočustvujemo z njimi.

Papež ni „patriotičen“.

Framasonski list „Secolo“ se pritožuje, češ, vaticansko časopisje piše tako malo o italijanski vojski ter da italijanski škofje in italijanska duhovščina zdaleka ne pokaže tistega narodnega navdušenja, kakor ga je pokazala duhovščina drugih narodov že v pričetku vojske. Neutrality Vatikana je po mnenju tega framasonskega lista brezdvomno neugodnega upliva.

Trosporazum pritiska na nevtralne balkanske države.

„Südslavische Korrespondenz“ poroča iz Sofije: Neodvisni bolgarski listi pišejo, da trosporazum v zadnjem času pritiska z vso silo na nepristranske balkanske države, da bi jih pridobil za se in jih zapletel v boj. Značilno je, da so bila tožadevna prizadevanja trosporazuma že od pričetka vojske vselej le takrat zelo velika, če se je trosporazumu v vojaškem oziru naj tem ali onem bojišču slabo godilo. List „Trgovinski Vjestnik“ naglašja, da so prizadevanja trosporazuma v Bukarešti, v Sofiji in v Atenah zdaj veliko bolj neuspešna, kakor pred tedni ali mesci, ko se trosporazumu v Galiciji, predDardanelami in povsod drugod tako slabo godi. K temu še pa pride, da na Balkanu na obljube trosporazuma ne dajo — prav nič, ker je ravno Srbija, kateri je trosporazum obljubljal vse, a jo pustil na cedilu, v tem oziru vsem za svarilni zgled.

Poražena rusofska politika v Bolgariji.

Bolgarski list „Kambana“ izjavlja na uradnem mestu, da je po sedanjih ruskih porazih v Galiciji hudo poražena tudi rusofska politika v Bolgariji. Popolnoma hudobno, da zločinsko bi bilo sedanost in prihodnost Bolgarije spraviti v odvisnost od pričakovanih zmag, ki pa nikakor nočejo priti. Taka politika bi prinesla Bolgariji edinele nesreče. K sreči bolgarska vlada rusofske politike ne more odobravati. Taka politika je dobila dosedaj le težke udarce in ima zaznamovati nikalih uspehov. Rusofska politika je na vse strani falirala.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Avstrijska uradna poročila.

Dunaj, 28. maja.

Na Tirolskem so prekoračili italijanski oddelki na več točkah mejo. Za sedaj so trčili le na nekatere

crožnike in na opazovalne patrolje. Težka artilerija je nehala obstreljevati naše obmejne utrdbe.

Dunaj, 29. maja.

Italijanske čete so dospele do obmejnih krajev Ala (zadnja večja tirolska železniška postaja proge Bocen-Verona) in Primör (leži na južgoizhodni tirolski meji). Drugače pa se na tirolski in koroški meji ni zgodilo nič posebnega.

Na Primorskem so se pričeli manjši boji. Pri Kobaridu (ob gornjem toku Soče, južnozahodno od Triglava) so naši razkropili italijanski bataljon, pri Plavi (ob Soči severno od Gorice) smo odbili napad sovražnega vojaškega oddelka, severno od Gorice pa smo odbili petkrat ponovljen sovražni napad.

Včeraj je več naših mornariških zrakoplovov iznova napadlo Benetke. Med srditim streljanjem iz pušk in topov so zrakoplovci vrgli večje število bomb, večinoma na orožarno. Bombe so povzročile več velikih požarov, v utrdbi Nicolo pa se je zgodila vsled bombe neka razstrelba.

Velika sovražna ladja se potopila.

Avstrijski generalni štab dne 29. maja uradno poroča, da je pred vhodom v tržaško pristanišče v soboto dne 29. maja neka velika sovražna ladja trčila ob mino ter se potopila.

Naši zrakoplovci na delu.

V pondeljek dne 24. maja zjutraj ob 4. uri se je prebivalstvo v Benetkah nenadoma prebudilo vsled žvižga piščalk. Nato se je razlegal strel iz topa. Nad Benetkami se je namreč pojavil avstrijski zrakoplov. Prebivalstvo je drvelo iz stanovanj na ulice. Topovi, ki so pripravljeni za brambo zoper zrakoplovne napade, so se takoj pripravili na boj. Zrakoplovec je plul v veliki visočini in je vrgel tekom tričetrt ure 4 bombe na mesto. Ranjenih je bilo več oseb. Na trdnjavi so vse straže začele streljati na zrakoplov. Ljudska množica je z vidno razburjenostjo sledila boju. Mostovi v mestu so bili gosto zasedeni od prebivalstva. Videti je bilo, kakor da bi velika množica ljudstva sedela na stopnjicah v kakem cirkusu.

Dne 27. maja sta se dva avstrijska zrakoplova pojavila nad Gardskim jezerom (južno od Tirolske). Zrakoplovec sta plula na poizvedovanje kakih 10 kilometrov južno od tirolskega mesta Riva. Oba sta se srečno vrnila.

Vpoklic starejših črnovojnikov v Italiji.

Italijanski vojni minister vpoklicuje letnike let 1876 do 1884, ki še dosedaj niso bili vpoklicani, ter tretjo vrsto italijanske teritorialne milice.

Borba za Trst.

Starodaven je boj za obrambo Trsta proti težnjam sosedne Italije. Skoro tisoč let je tega, kar so se Benetke popolnoma odtrgale od Bizanca in zadržale gospodstvo na Jadranskem morju, kakor je Genova imela gospodstvo nad Sredozemskim morjem. Benetke so zavladale tudi na Trstom in ta je moral beneškemu dožu plačevati davek. Toda od prvega trenotka beneškega gospodstva se je Trst z vsemi silami upiral Benetkam in se trudil z vsemi močmi, da se osvobodi in ni prejel nehal, da se je odtrgal od zgodovine Italije. Dne 30. septembra 1382 se je Trst popolnoma pridružil Avstriji in naslednje leto je bila občinska neodvisnost Trsta in pripadnost te občine k Avstriji slovesno priznana v mirovni pogodbi, sklenjeni pod avspicijami savojskega vojvode v Turinu. Pripadnost Trsta k Avstriji je tedaj tudi priznala beneška ljudovlada, ki se je bila od leta 1200 naprej štirikrat polastila mesta, z orožjem ali z denarjem, ki je vodila krute vojne proti oglejskemu patrijarhu, in proti avstrijskemu vojvodi, pa je bila končno zlasti po zaslugi tržaškega mestnega prebivalstva in okoliških kmetovalcev prepovedana. Zdaj izteza zopet vladar iz savojskega rodu roko po Trstu, a kakor so bili odbiti vsi poskusi starih Benetk, pridobiti Trst, tako bo — upamo — odbiti tudi sedanji.

Tudi Italija bo sklepala skupno s svojimi zaveznicami mir.

Iz Lugana se poroča: Italija se je pridružila londonski pogodbi, ki določa, da morajo vse države,

ki so podpisale pogodbo, skupno sklepali o miru in ne sme nobena teh držav skleniti za se miru.

Italijanski narodni „junaki“.

Kakor poroča list „Neues Pester Journal“ (ki pa ni nikako protijudovsko glasilo), ni italijanski pesnik Gabriel d'Annunzio nikak čistokrvni Italijan, — ampak sin nekega judovskega advokata na Rusko-Poljskem, po imenu Rappaport. Oče pesnika je bil svoj čas uslužben pri bivšem avstro-ogrskem zunanjem ministru grofu Agenorju Goluchowskem, in sicer na njegovih posestvih v Galiciji. Pozneje se je preselil v Italijo, kjer je svoje prvotno ime najprej spremenil v Rapazzi in pozneje v Rapagnetta. Njegov sin pa si je kratkoma sam pridjal plemiški naslov ter se začel imenovati d'Annunzio. Ti podatki, tako pravi budimpeštanski list, izvirajo od nekdanjega zunanjega ministra grofa Agenorja Goluchowskega, samega, kateri je to te dni pripovedoval v budimpešt. Jokey-klubu.

Torej je nemški pisatelj Hoffmannsthal po vsej pravici v odprtem pismu na d'Annunzio zapisal besede: „Kdor je imel nesrečo, da je dobil v roke vašo pesniška dela, je takoj spoznal, da ni v njih nič italijanskega duha, da ni tukaj konec tiste vrste, ob koje začetku stoji pesnik Dante, tukaj ni najti ne italijanskega pesnika, ne domoljuba. Videl sem Casanova, ki ga je zapustila igralna sreča, po vojaško opravljene, nosečega čez zasilo zapeti spalnici plašč liro Tyrtosa (grškega bojnega pesnika).“ In pisatelj Bahr opisuje v dunajskem listu „Zeit“ zunanost „Italijana“ d'Annunzio sledeče: „Kratki njegov nos je trd, okrog trdih in grdih usten je nekaj divjega, nekaj pregrešno žalostnega, kakor se je to nekdanje našlo pri starih rodovih... Priznati se mora, da je rodovina Rappaport zelo star rod. In tak mož je dobil najvišji italijanski red, vsled katerega sme italijanskega kralja imenovati svojega bratranca. Pa d'Annunzio se lahko tolaži: V velikem sedanjem vrvenju za „junaški prepored“ Italije ni on edini, ki nima v svojih žilah „čiste“ rimljanske krvi. V zadnjem zvezku Hardenove „Zukunft“, torej tudi ne kakem protijudovskem časopisu, se opozarja na to, „da je pisatelj Tardieu v svoji knjigi „Algeciras“ očital zunanjemu italijanskemu ministru Sidney Sonnino, glavni krivcu italijanske verolomnosti, da je jud, katerega so vzgojili za Angleža in ga pozneje pripustili k protestantizmu.“

Kot vreden sodrug se prvima dvema v tem oziru pridružuje eden glavnih parlamentarnih povzročiteljev italijanskega izdajstva, poslanec Salvatore Barzilai, sotrudnik rimske „Tribune“ in zastopnik mesta Rim v italijanskem parlamentu. O njem piše judovski časopis „Israelit in Jesurum“: „Ponosna Roma, nekdanja prestolnica cesarjev, katerih legije so razrušile naš sveti tempelj in so naš izgnale iz naše domovine, je torej v parlamentu tudi zastopana po judu! Oh, če bi to zvedeli tri cesarji: Tit, Nero in Hadrian! Gotovo bi se vsi trije v svojem grobu obrnili!“

Vse te častivredne (!?) osebnosti je spravila skupaj prostozidarska loža. In ta danes odločuje usodo italijanskega ljudstva!

Avstrijski poslanci v italijanskem državnem zboru.
Pri zadnji vojni seji italijanskega državnega zbora so vzbujali trije poslanci posebno pozornost za vojno proti Avstriji gorečih poslancev. Sedeli so v posebni loži. Bili so to italijanski člani avstrijskega državnega zbora — gospodje Pitacco, Hortis in Batisti.

V Libiji uničen rimski polk.

Zadnji boji v Libiji so bili za Italijane polni izgub. Samo v enem boju so uporniki uničili celi rimski polk št. 81. V prebivalstvu bi poraz v Libiji gotovo izzval velike nemire. Zato so vojskine hujšaka še o pravem času obrnili ljudsko nevoljo zoper Avstrijo. Na ta način se je italijanski vladi posrečilo, da je mogla brez posebnega ljudskega razburjenja v Libijo poslati novo armado.

Carigrski list „Ikdan“ poroča, da je italijanska vlada sklenila, da svoje bojne čete v Tripolisu odpokliče iz osrednjih pokrajin na morso obal. (Iz tega poročila je razvidno, da se Italijanom v Tripolisu ne godi posebno dobro.)

Nemčija in Italija.

O razmerju teh dveh držav piše vojni kritik Stegeman v švicarskem listu „Bund“ to-le:

Italijani morajo računati s tem, da ne bodo zadeli le na avstrijske čete, ki brzo prihajajo na mejo in se ondi zbirajo, ampak da bodo nepričakovano zadeli tudi na nemško pomožno armado.

Interesantno je tudi, kar pišejo „Münch. Neueste Nachrichten“ iz Berolina 27. maja. Tam pravijo: Doslej zvezni svet ni imel še povoda, pečati se s posebnimi odredbami zoper Italijo. Toda odredbe se bodo izvršile, ko bo to potrebno. Italijanska vlada je dala zagotovilo, da se bo nemško zasebno imetje kolikor mogoče varovalo. To zagotovilo zaseda jaz do stuje. Če ga pa Italija ne bo držala, protiodredbe ne bodo izostale. Ena taka odredba se je že izvršila: Ko je Italija ustavila uvoz žvepla na Nemško, je Nemčija takoj ustavila izvoz premoga v Italijo. To se ni obešalo na veliki zvon.

Italijo tudi brez vojne napovedi smatramo za sovražno inozemstvo, toda potrebno je, da zvezni svet še potrebno sklene. Pri italijansko-nemških trgovskih odnošajih se bodo marsikatero vojne odredbe zvezne.

ga sveta morale izpremeniti. Toda ostrejšje odredbe še niso nameravane. Tudi tako bo Italija trpela občutno gospodarsko škodo radi svojega brezvestnega verolomstva.

Cesar Viljem na bojišču zoper Italijo?

List „Daily Chronicle“ poroča iz Rima, da se namerava cesar Viljem sam podati na bojišče zoper Italijo.

Bethmann Hollweg o italijanskem verolomstvu.

V seji nemške državne zbornice dne 28. maja je imel nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg govor, v katerem je o verolomstvu Italije sledeče izjavil:

Ko sem govoril pred 8 dnevi na tem mestu, je še bila iskrica upanja, da Italija ne bo posegla v ta boj. Toda upanje je varalo. Upira se čustvu nemškega naroda, da bi mogel verjeti, da je mogoč tak preobrat. Italijanska vlada je sedaj za vse čase s krvavimi črkami zapisala svoje verolomstvo v knjigo zgodovine. Ali ni ta vojska brezsmiselna? (Klici: Prav res!) Nihče ni ogroževal Italije, ne Avstrija in ne Nemčija. Ali je trosporazum samo obljubljal Italiji, o tem bo pisala pozneje zgodovina. Ne da bi bilo treba preliti le kapljice krvi in ne da bi bilo ogroževano življenje le samo enega Italijana, bi bila Italija lahko dosegla celo vrsto pridobitev, katere sem zadnjič tukaj prečital in sicer: Ozemlje na Tirolskem in ob reki Soči, kjer prebivajo Italijani, za dovoljitev narodnih želj v Trstu, pristo roko v Albaniji, velevažno pristanišče Valono. Zakaj ni Italija vsega tega vzela? Hoče li morda zavzeti tudi še nemško Tirolsko? Roke proč! (Pritrjevanje.) Ali se je hotela Italija še drgniti ob Nemčiji, kateri se ima toliko zahvaliti, da je postala velesila (Prav res!), ko vendar obe državi ne ločijo nobena nasprotstva interesov?

V Rimu nismo pustili nobenega dvoma, da napad Italijanov na avstrijske čete zadene tudi nemške čete. (Klici pritrjevanja.) Zakaj je odklonil Rim tako lahkomišno dunajske predloge? Italijanski vojni oclie, v katerem se skriva za praznimi frazami slaba vest, nam tega ne pove. Menda so se vendar zbaljati povedati, kar se je v časopisju in v pogovorih v hodnikih italijanske zbornice označevalo kot vzrok, da je prišla avstr. ponudba prepozno in se ji ni moglo zaupati. Kako je pa v resnici? Rimski državniki nimajo nobene pravice presojevati zvestobo in zanesljivost drugih narodov z istim merilom, katero so si prikrojili za lastno zvestobo in zanesljivost. (Živahni klici: Popolnoma resnično! Velika veselost.) Nemčija je jamčila s svojo besedo, da se bodo koncesije tudi izvršile. (Klici: Čujte! Čujte!) Tu ni bilo prostora za zaupanje. (Živahno pritrjevanje.) In zakaj prepozno? Trentino ni bil dne 4. maja drugačno ozemlje, kakor bi bil mesca februarja, in k Trentinu je še pa prišla cela vrsta koncesij, na katere se še po zimi niti ni mislilo. Prepozno je pač bilo zaradi tega, ker so se rimski državniki že mnogo poprej, ko je še živela trozveza, katero je italijanski kralj tudi po izbruhu svetovne vojske izrečno pripoznal, da obstoja nadalje, spustili v pogajanja s trosporazumom v taki meri, da se niso mogli več oprostiti iz njegovih spon.

Že mesca decembra so se opazila znamenja, da se Italija nagiba na stran trosporazuma. V žerjavici imeti pripravljena dva kosa železa, je menda vselej koristno. Italija je pokazala, že tudi poprej svojo posebno ljubezen za stranska pota. Toda tu ni bila nobena plesna dvorana, tukaj je krvavo bojišče, na katerem se borita Nemčija in Avstrija za svoje življenje proti celemu svetu sovražnikov. (Živahno pritrjevanje.) Isto igro, kakor zoper nas, vprizafrajajo italijanski državniki tudi zoper lastno ljudstvo. Gotovo je, da je bilo ozemlje na severni strani Italije, na katerem prebiva ljudstvo italijanske narodnosti, že od nekdanj želja in sanje vsakega Italijana, a vendar ni hotelo italijansko ljudstvo v svoji pretežni večini ničesar vedeti o vojni, tudi ne večina italijanske državne zbornice.

Še v prvih dneh majnika je bilo po opazovanju najboljših poznavateljev italijanskih razmer štiri petine senata in dve tretjini zbornice proti vojski, med temi najresnejši in najuglednejši državniki vsega zadnjega časa. Toda zdrava pamet ni več prišla do besede. Vladale so ulice in ceste. Vodilni državniki ministrstva so dobrohotno trpeli in pospeševali, kar se je na ulici pripravljalo, denar trosporazuma pod vodstvom brezvestnih vojni hujšakcev je omamijl to ljudstvo, ki je pretilo kralju z revolucijo in vsem zmernim z napadi in umorom, če se niso hoteli odločiti za vojsko.

Toda če bodo tudi vojaški dogodki, kakor upamo in želimo, iztreznili italijansko ljudstvo, potem se mu bodo odprle oči in bo spregledalo, kako lahkomišno je bilo nahujskano v sedanjo svetovno vojsko. Mi bomo tudi ta sovražni naval vzdržali. (Živahno pritrjevanje.) Od mesca do mesca se z našim zaveznikom vedno tesneje združujemo. (Pritrjevanje.) Od Pilice do Bukovine smo se z našim avstrijskim tovarišem zoperstavliali z vso vstrajnostjo; več mesecev veliki ruski premoči. In potem smo začeli zmagovito — prodirati in korakati naprej. Prepojeni v duhu zvestobe, prijateljstva in junaštva, kateri prešinja osrednje države, bodo osramočeni in poraženi tudi novi sovražniki. (Živahno pritrjevanje.)

Iz trosporazuma čveterozveza.

Angleški list „Daily Chronicle“ poroča iz Rima: Italijanski minister za zunanje zadeve, Sonnino, je imel prejšnjo nedeljo daljši pogovor z rimskimi poslanci Francije, Anglije in Rusije. Uspeh te konference je bil, da se trosporazum spremeni v zvezo štirih velesil. Italija se dejanski in formalno prikloni državam trojnega sporazuma. Pri teh pogovorih so se razmotrivale in določile gospodarsko-politične, vojaške in mornarške obveznosti Italije z ozirom na svoje nove zaveznike sprejeti.

V seji francoskega senata dne 27. maja sta poslanca Dubost in Viviani slavila pristop Italije k trosporazumu. Ob koncu svojega govora je Viviani čestital latinski posestrimi (Italiji), da je zapustila svojega dosedanjega združbarskega (!) zveznega sodruha, kateri se je najprej sprošno obračal do nje, pozneje pa jo je zasramoval. Govore obeh senatorjev so navzoči sprejeli z viharnim odobravanjem. Senat je enoglasno sklenil, da se oba govora javno nabijeta po vsej Franciji.

Turčija in Italija.

Zvez med Italijo in Turčijo še niso prekinili. Se včeraj se je podal turški poslanik Naby-bej v italijansko zunanje ministrstvo.

Posebni mir s Srbijo?

Ruski poslanik nenadoma odpotoval iz Srbije.

Iz Solije se poroča: List, ki ima tesne zveze z bolgarskim ministrskim predsednikom, izjavlja dne 28. maja, da je ruski pooblaščenec pri srbski vladi, knez Trubeckoj, nenadoma odpotoval iz Niša in se odpeljal v Petrograd. Odpotovanje kneza Trubeckojja se smatra kot protest, ker je knez že poprej izjavil, da bo takoj zapustil Srbijo, ako bi se njegovi načrti izjalovili. Bolgarski list dostavlja k temu, da to ni čudno, da je Trubeckoj odpotoval, ker so mu Srbi nasprotovali, ko je hotel doseči, da bi prišlo med Srbijo in Bolgarijo do sporazumljenja; ob enem pa, so se Srbi tudi protivili politiki, ki jo je Trubeckoj hotel vsiliti Srbom glade Italije.

Srbija je baje že namigavala, da ni nemogoče, da sklene z Avstrijo poseben mir, ako bi se Italija okoristila na račun Hrvatov in Slovencev. Na drugi strani pa se Rusi pritožujejo, da so Avstriji nekaj divizij odtegnili od srbske meje in jih poslali v Galicijo. Rusi očitajo Srbom, da so se ves čas, ko so stali Rusi v hudih bojih, mirno zadržali.

Srbi razburjeni.

Iz Stockholma poročajo listi: V Srbiji vlada splošno razburjenje radi predznih italijanskih načrtov glede Adrije. Ruski list „Ruskoje Slovo“ brzojavno poroča iz Niša, da razburjenje zoper Italijo v Srbiji od dne do dne narašča.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 31. maja

Rusi: so se zadnje dni navalili z vso silo ob levo krilo Makensenove armade, ki stoji pri Sienia-vi. Pritisak je bil tako silen, da so morali naši na tem prostoru se umakniti z izhodnega Sanovega brega. Rusi so se polastili 6 topov Makensenove armade. Naši so Sieniavo izpraznili. Vojni poročevalci pravijo, da je ruski uspeh pri Sieniavi postranskega pomena, ker naše čete na vseh drugih delih gališke bojne črte uspešno prodirajo. Južno od Sieniave so naši prekoračili reko Lubáčova. Med Przemyslom in Lvovom se razvija velika bitka. Przemysl naši vedno tesneje obkoljujejo in obstreljujejo s težkimi topovi trdnjavske utrdbe.

Na Rusko-Poljskem in v jugoizhodu Galiciji boji mirujejo. Na severnem Ruskem pa se baje pri trdnjavi Kovno pripravljajo novo prodiranje Hindenburgovih čet.

Obstreljevanje Przemysla.

Že od 26. maja obstreljujejo težki topovi Przemysl. Zavezniške čete so torej že pričele napadati trdnjavo z artilerijo.

Obroč okrog Przemysla je postal ožji, vendar še trdnjava ni popolnoma obkoljena.

V smeri proti Lvovu in smeri od Lvova proti Przemyslu še sicer vozijo vlaki, toda naša artilerija jih že obstreljuje.

Rusi trdnjave bržečas ne bodo prostovoljno zapustili, ker bi trpet njihov ugled, in bodo žrtvovali raje posadko.

Galicija za Ruse izgubljena.

Ruski generalni upravitelj Galicije, grof Bobrinsky, je zapustil Lvov in z njim vrč več višjih ruskih uradnikov. Upravitelj mesta Lvova, zatrjuje, da se grof Bobrinsky ne bo več vrnil na svoje mesto, ker Rusi že polagoma izpraznujejo Lvov; v merodajnih ruskih krogih so namreč prepričani, da je Galicija za Ruse izgubljena.

4000 avstrijskih topov na gališkem bojišču.

Petrograjski listi zatrjujejo, da je bitka, ki se sedaj bje v Galiciji, največja v celi svetovni zgodovini in je tudi najbolj krvava v celi vojski. Število vojakov, ki se udeležujejo bitke, znaša tri milijone. Samo skupno število topov avstrijske armade znaša čez 4000.

Nove vrste avstrijskih topov.

Ko so naše junaške čete v Galiciji predrle rusko bojno fronto, so pri tem, kakor piše list „Karlsbader Morgenblatt“, posebno uspešno sodelovali novi avstrijski topovi, t. j. 14centimeterske havbice. Avstrijska tovarna za topove Škoda na Češkem, ki je za našo državo vtila že celo vrsto modernega orožja, ki ga druge države nimajo, in nam je tako pripomogla, da smo sovražno premoč užugali, je te nove havbice tako izdelala, da se za iste lahko rabijo naboji, v katerih se nahaja najhujša razstreljiva snov. Vsaka krogla iz te havbice do smrti pobije ali težko rani vse v širokem krogu okoli prostora, kjer je padla na tla. Ko so začele padati te krogle med ruske okope in jarke, so Rusi grozno presstrašeni začeli bežati. Učinek teh krogel je izvanredno silen. Cele stotnije Rusov so te krogle pokosile na tla. Že tuljenje teh krogel povzroči med ruskimi vrstami tak strah, da vojaki kar pomečejo orožje proč in v divjem begu iščejo rešitve. Nobena še tako močna poljska utrdba se tem novim kroglam ne more ustavljati.

Japonsko orožje in krogle.

Pri ruskih četah, ki so jih naši zadnji čas ujeli v Bukovini in izhodni Galiciji, so našli večkrat strelivo japonskega izvora. Dobilo se je tudi japonsko orožje. Japonske krogle imajo topo ostrino in so v premeru debele samo premeru debele samo 6 milimetrov.

Podmorski boji med Nemci in Angleži.

Angleška križarka „Princess Irene“ se potopila.

Angleška pomožna križarka „Princess Irene“ se je ob angleški obali pri Shernessu popotopila. Od posadke se je rešil le samo en mož. Vzrok potopitve je neznan.

Raznoterosti.

Nadvojvoda Evgen — predstojnik nemškega viteškega reda. V času srednjeveških križarskih vojsk so nastali duhovni viteški redovi. Redovniki so se delili v tri vrste: vitezi, fratri in duhovniki. Razun navadnih redovniških obljub: radovoljno uboštvo, vedno devišstvo in vedna pokorščina pod duhovnim predstojnikom, so imeli ti redovi namen, da se vojskujejo zoper nevernike, ki so se polastili Sv. dežele. Ko se ta zadnji namen ni mogel več izvrševati, ker so nastale v Sv. deželi urejene raznere, so se ti redovi naselili v Evropi in so širili katoliško vero v Evropi. Nemški viteški red je deloval na Pruskem. Ko v Evropi ni bilo več treba širiti katoliške vere, so prenehali večinoma ti duhovni redovi. Nemški viteški red pa se je še ohranil, ker so avstrijski nadvojvodi prevzeli predstojništvo. Zdaj obstoji ta red iz vitezov in duhovnikov. Red ima več posestev, ki jih oskrbujejo vitezi, in več župnij. V lavantinski škofiji so te redovno-viteške župnije: Ormož, Velika Nedelja, Središče in Sv. Miklavž pri Ormožu. Ker pa red nima več veliko svojih duhovnikov, so tudi na teh župnijah duhovniki lavantinske škofije razun župnika-dekana v Ormožu in župnika v Središču. Red ima v miru tudi več bolnišnic, n. pr. v Ormožu vodijo talu bolnišnico „Sestre nemškega viteškega reda.“ Sedaj v vojski ima pa več sanitetnih kolonij in sanitetnih vlakov. Generalni polkovnik nadvojvoda Evgen je od leta 1894 vrhovni predstojnik (Hoch- und Deutschmeister) nemškega viteškega reda, radi česar je neoženjen. Radi njegovega duhovniškega dostojanstva se mu da pri slovesni sv. maši v njegovih cerkvah in ponekod tudi drugje n. pr. poljubiti evangeljsko knjigo po sv. evangeliju itd., kakor drugim duhovnim predstojništvom. Redovniška uprava nadvojvoda je poseben klobuk ter beli plašč s črnim križem, z državnim orlom in s 3 liljami v sredini. V taki upravi nastopa nadvojvoda Evgen v svojih redovniških cerkvah ter pri slovesnostih na cesarskem dvoru. Drugače kakor tudi sedaj, pa je nadvojvoda Evgen v svoji vojaški opravi.

Duhovniške vesti. Vojni nadkurat Hubert Kant je odšel danes dne 31. maja po svojem dopustu zopet nazaj na severno bojišče. Duh. profesor na c. in kr. višji vojaški realki v Mariboru, Peter Štefan, se je vrnil z dopusta pred enim mesecem ter prevzel deloma zopet svoje službo; podučeval je namreč botaniko. Te dni je pa radi svoje živčne bolezni odšel na dopust k svojemu bratu, katehetu v Bodenbahu na Češkem.

Odlikovanja. V priznanje izvrstnega in požrtvovalnega delovanja pred sovražnikom sta bila odlikovana z duhovniškim zaslužnim križem II. razreda na belorudečem traku č. g. Pavel Žager, kurat v vojni bolnišnici št. 3-3, ter č. g. Ludvik Gala, vojni kurat pri armadnem nadpoveljstvu, doma od Sv. Križu na Murskem polju, v mirnem času župnik v litomerški škofiji na Češkem. Č. g. župnik Ludvik Ligaszevski v Siemichovju pa je dobil v priznanje požrtvovalnega in hrabrega delovanja pred sovražnikom viteški križ Franc Jožefovega reda na traku vojaškega zaslužnega križa. — Isto odlikovanje je tudi dobil č. g. vojni kurat Friderik Ratej. Dosedaj je že bilo osem duhovnikov naše škofije odlikovanih z vojnim odlikovanjem.

Koroške cerkvene novice. Župnija Vetrinj pri Celovcu je razpisana do dne 26. junija. — Posvečevanje duhovnikov krške škofije se je vršilo v Celovcu na Binkoštni pondeljek.

Kardinal Vaszary bisernik. Dne 28. maja je obhajal bivši primas ogrski, knez nadškof kardinal Kladivj Vaszary, 60letnico svojega mašništva. Biserno sv. mašo je bral v svoji domači kapeli. Kardinal Vaszary je znan vsled svojega nevstrašenega nastopa v ogrski magnatski zbornici, kjer je uspešno zagovarjal pravice katoliške Cerkve, ko se je obravnavalo o predlogu ogrske vlade glede upeljave civilnega zakona na Ogrskem.

Jezuit in cerkveni učenjak — padel kot francoski stotnik. O. Rivet, sloviti profesor cerkvenega prava na visoki šoli „Gregoriana“ v Rimu, je bil že ob začetku vojske kot rojen Francoz vpoklican pod orožje. Kot stotnik je o. Rivet poveljeval Garibaldincem, ki so prišli kot prostovoljna četa na francosko bojišče. Pred nekaterimi dnevi pa je krogla zadela o. Riveta v strelskem jarku v Argonih in ga je usmrtila.

Novi frančiškanski general. Kakor smo v petkovi „Straži“ že na kratko poročali, je bil dan pred Binkoštni v mednarodnem frančiškanskem kolegiju izvoljen za frančiškanskega generala dosedanji kustos Sv. dežele o. Serafin Cimino. Kot odposlanec sv. Očeta je zborovanju predsedoval kardinal Giustini. Novizvoljeni general je bil rojen dne 3. oktobra leta 1875 na otoku Capri (italijanski otok južno od Neapolja). Leta 1893 je Cimino stopil v frančiškanski red in je bil leta 1898 posvečen v duhovnika. Leta 1900 je bil imenovan za profesorja svetopisemske vede na frančiškanski visoki šoli v Rimu. Na tem mestu je deloval celih 11 let. Svoja raziskovanja je obračal v prvi vrsti na predmete starega veka. Leta 1911 je o. Cimino zapustil Rim in se je naselil v redovni provinci „Brezmadežnega spočetja“ v Združenih državah, da si nekoliko odpočije od trudapolnega delovanja v Rimu. Dve leti pozneje je bil o. Cimino izvoljen za gvardijana na gori Sion in pri Sv. grobu v Jeruzalemu ter ob enem za kustosa cele Sv. dežele. To svojo službo je sedaj odložil, da prevzame mesto generalnega ministra celega frančiškanskega reda.

Italijanski škofje zoper vojsko. List „Kölnische Volkszeitung“ poroča, da se je nekaj dni pred vojskino napovedjo predložil kralju in vladi protest italijanskih katoličanov zoper vojsko, katerega je podpisalo šestdeset italijanskih škofov in nadškofov.

Zagrebski stolni kapitelj je podpisal milijon kron vojnega posojila.

Vojno posojilo. Dosedaj se je podpisalo že nad tri milijarde avstro-ogrškega vojnega posojila. Rok za podpisovanje se namerava podaljšati.

Iz Gorice poročajo: Tučajšnji italijanski časnik „L'Eco del Litorale“ se je preselil na Dunaj. — Nadškof Sedej ostane v Gorici.

Iz češke politike. Kakor poročajo „Vossische Zeitung“, je država na oblast dala zapreti voditelja mladočeske stranke dr. Kramarja in organizatorja čeških Sokolov dr. Schreinerja. V poročilu, ki je doposlano listu iz Dunaja, ni povedano, iz katerih vzrokov se je interniranje izvršilo.

Castno kolajno za zasluge za Rudeci kriz je dobil naš rojak podpolkovnik Fridolin Kaučič.

Iz pošte. Za nadpoštarje so imenovani sledeči poštarji: Pavel Krulej v Trbovljah I, Franc Bothe v Račjem pri Pragerskem, Emil Švišaj v Konjicah, Al. Domitner v Ivniku, Franc Trummer v Slovenjgradu, Anton Scheschel v Ljutomeru in Franc Mitterhammer v Rogaschi Slatini.

Tržaška finančna prokuratura — v Gradcu. Finančna prokuratura za Trst in Primorje se je preselila v Gradec.

Velika nesreča. Iz Št. Ilje v Slov. goricah se nam poroča: Včeraj, v nedeljo, dne 30. maja, popoldne je nad Ceršak in Selnico ob Muri s sev. strani prihrumela huda nevihta. V Ceršaku imajo že nad 40 let navado, da na občinskem hribčku streljajo zoper točo. Krog ½5. ure popoldne se je nenadoma iz strelske utice zaslišal izvanredno močen pok, utica pa je bila kmalu zakrita v gost dim. Vnel se je smok in pet možnarjev se je naenkrat sprožilo. Župan Anton Hauc, 18letni Anton Stani, 16letni Jožef Hercog in hlapec Jožef Duoman so bili naenkrat vrženi na tla in so ležali v mlaki krvi. Županu Haucu je zdrobljena desna roka, razmesarjena prsa in desna polovica glave, ostali trije pa imajo manj nevarne poškodbe. Hauc, znani vrli naš obmejni prvoboritelj, je tako hudo poškodovan, da je skoro nemogoče, da bi okrevljal. Domači č. g. kaplan mu je podelil sveto poslednje olje, mu je zdravnik dr. Venigerholz dal zasilne obveze. Ob sklepu lista smo dobili poročilo, da je g. Hauc sinoči ob 11. uri umrl. Svetila vrlemu možu, vnetemu in zvestemu našemu pristašu, večna luč! Vrlim našim Cirberžanom, posebej še pa Haučevi obitelji, naše sožalje ob tej strašni veliki nesreči! — Poroča se nam še, da je v strelsko utico najbrž udarila strela.

Odlikovani slovenski vojaki. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili poročnik Laurič Rud. in infanterista Czep Franc in Davko Josip, vsi trije pri 87. pešpolku. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: četovodja Jožef Režek, četovodja Ferd. Knuplež, korporal Jožef Ledenic, infanteristi Franc Sinkovič, Ivan Soršak, Franc Petek in Jurij Klipp, narednik Josip Pogrnjč, korporali Štefan Plečko, Iv. Goričar, Franc Vivod, Anton Polane, Jakob Teršek,

infanteristi Jurij Obrulj, Anton Strašek, Josip Maček, Franc Kotolka in Franc Emeršič, vsi pri domobranskem pešpolku št. 26; frajtar Rupert Roškar in četovodja Avgust Muršič, narednik Liebman Fr., četovodji Mušic Avgust in Sabati Ivan, desetniki R. Gaube, Paibacher Franc, Scharmann Franc in Wagner Franc, poddesetnik Klöckl Bogomir in infanterista Harb Alojzij in Schef Alojzij, vsi pri 47. pešp.; štabna narednika Golčman Franc in pl. Wucherer, ter četovodja titularni narednik Krefl Henrik od pešpolka št. 87. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodje Bock Josip, Findeis Emil, Flachhuber Maks, desetniki Fastl Anton, Ortner Alojzij in Zitz Josip, poddesetniki Gauster Miroslav, Gornik I., Glaube Mihael, Halušnik Ivan, Herman Ivan, Haubendrath Henrik, Maier Rudolf, Nikl Franc, Novak Feliks, Pristovnik Matija, Repnik Maks in Stof Fr., infanteristi Backfischer Karol, Baderič Ivan, Bauman Josip, Červek Vinko, Diemat Franc, Dreisieber Anton, Ertl Franc, Felser Avgust, Flašič Ivan, Florian Josip, Fras Josip, Fras Rupert, Fritz Josip, Fritz Mihael, Fromm Josip, Genseberger Ivan, Grašič Josip, Huber Ivan, Hüttler Ivan, Jug Franc, J. Kienreich, Klemenčič Marko, Knapp Franc, Hoinigg Ivan, Kollmann Martin, Koričnik Franc, Kramp A., Lang Ivan, Leber Ivan, Leitgeb Florijan, Lobnik H., Lešnik Josip, Malli Franc, Mandl Ferdinand, Maseva Ivan, Neuhauser Franc, Orthaber Josip, Planinčič Pavel, Platzer Franc, Prischnig Avgust, Rabl Franc, Reck Josip, Reich Jakob, Ruhry Ivan, Peter Schreiner, Schwarz Roman, Sernee Franc, Bogomir Skarc, Škerget Ferdinand, Skrober Mihael, Smoljan Josip, Sommer Karol, Sračnik Franc, Stangl Franc, Steinbauer Matija, Sulz Anton, Trauner Franc, P. Trobas, Udl Josip, Urbanič Vinko, Waleher Konrad, Wallner Avgust, Walter Ivan, Weinberger Ign., Zelzer Ivan, Curek Peter, Hrastnik Jakob in častniški sluga Wagner Alojzij, vseh 86 pri 47. pešpolku; praporščak Rußpekhofer Rupert, kačlet Vogler Oskar, četovodja Šimenko Ignacij, desetnik tit. čet. Krajnc Karol, desetniki Hođej Franc, Krajnc Jakob, Josip Lukanc, Šoštar Josip, Štiberc Andrej, poddesetniki tit. desetniki Margoč Alojzij, Perger Vinko in Žuža Rok, poddesetnik Lobe Ivan, infanteristi Borovnik Franc, Čobal Anton, Dujec Nikolaj, Jakobič Peter, Kmetec Jakob, Kovše Karol, König Peter, Pajmann Anton, Princl Alojzij, Šraje Anton, Anton Svenšek, Usar Luka in Zamuda Ivan, vseh 26 pri 87. pešpolku; četovodja Blazinšek Franc, podlovec titularni četovodja Mažgon Ivan, podlovec Boltežar Anton, Fel. Brađač in Spreitzer Ivan, potruljni vodje Bezlj Josip, Matoch Ivkn, Medved Ignacij, Mohar Ivan in Zupančič Franc, lovci Fink Peter, Garanc Ign., Al. Krapež, Luznar Gašper, Marolt Alojzij, Medved Fr., Pintar Jurij, Sadar Matija, Suštar Ivan in Seebacher Anton, vseh 20 pri 7. lovskem bataljonu; titul. stražmojstra Gabrovec Ivan in Kovačič Ludvik, desetnik Slemmer Leopold, patroljni vodja Rup Hlojz, dragonci Čeh Ignacij, Gaberseč Jakob, Potrc Franc in Roßmann Josip, vseh osem pri 5. drag. polku.

Prebiranje 18letnih črnovojnikov v Avstriji.

Kakor znano, se je raztegnila črnovojniška zavezanost tudi na 18letne mladeniče ter na 43 do 50letne može. Ker se bo izvršilo zopetno prebiranje črnovojniških letnikov 1878 do vstevši 1890, potem 1892, 1893 in 1894, je omogočeno, da se bodo, izvzemši one kraje, kjer so se vsled zunanjih razmer morali tudi ti letniki predčasno pritegniti, nove črnovojniške kategorije pritegnile v poznejšem času. Najpoprej se bo torej vršil nabor 18letnih črnovojnikov, t. j. mladeničev, rojenih l. 1897. To prebiranje se bo vršilo v času od 16. junija do 1. julija 1915. Črnovojniški zavezanci, rojeni med 1. januarjem in 31. decembrom leta 1897, ki so avstrijski ali ogrski podaniki, ali ki ne morejo dokazati, da so podaniki kake tuje države, se morajo zglašiti najdalje do 10. junija 1915 pri županstvu svojega bivališča. Mladeniče, rojene leta 1897, ki bodo pri naboru spoznani za sposobne, se bo poklicalo pod orožje v poznejšem času.

Vpoklicanje starejših črnovojnikov — na Koroškem, Tirolskem in Kranjskem. Na podlagi vpoklicanja celotnega črnovojništva in na podlagi ces. odredbe z dne 1. maja 1915 o razširjenju črnovojniške dolžnosti so bili na Koroškem sedaj vpoklicani sledeči črnovojniški zavezanci: vsi tisti, ki še niso služili v skupni armadi, vojni mornarici, dež. brambi ali žandarmeriji, rojeni v letih 1865 do vstevši 1872, to je 43 do 50 let stari može, kakor tudi 18letni fantje, rojeni leta 1897. Nadalje so poleg teh vpoklicani pod orožje na Koroškem tudi vsi tisti črnovojniški obvezanci, ki so po prejšnjih postavnih določilih pred 42. letom izstopili iz črnovojniške dolžnosti. Vsi črnovojniki iz okrajev Šmohor, Spital in Beljak, ki so pri prebiranju za sposobne bili spoznani, morajo takoj pod orožje. Za ostale okraje se bo vpoklic izdal pozneje. Prebiranje v koroških okrajih se vrši med 25. majem in 7. junijem. Ravno tako kot na Koroškem je vojska pospešila prebiranje in vpoklic črnovojnikov na Tirolskem. Tudi tam so starejši in mlajši letniki že sedaj vpoklicani k prebiranju; vrh tega so še na Tirolskem vpoklicani pod orožje takozvani stanovski strelci. Ti strelci imajo kot znamenje srebrnega orla in se v deželi nazivajo „orlski strelci.“ — Tudi na Kranjskem so že vpoklicani črnovojniki, ki so rojeni v letih 1865 do 1879, 1879 do 1890, 1892 do 1894 in 1897 k prebiranju, ki se vrši od dne 25. maja do dne 10. junija.

Dvojne dopisnice za vojne ujetnike. Avstrijski Rudeči križ je izdal posebne dvojne dopisnice za dopisovanje z vojnimi ujetniki, da se tako olajša istim odgovorjanje. Dopisnica stane 3 vinarje komad. Naročje se pri „Rudečem križu“ na Dunaju II. Rote-Sternngasse št. 25.

Ruski tabor v Knittelfeldu na Srednjem Štajerskem. Dosedaj so spravili v tabor za ujetne Ruse v Knittelfeldu na Srednjem Štajerskem že okrog 26.000 Rusov, vendar se stavba barak še vedno nadaljuje.

Krone in marke. Za denarno izmenjavo med Avstrijo in Nemčijo je določeno, da se zaračuna za 100 mark nemškega denarja 133 kron v avstrijski veljavi.

Pegasti legar na Štajerskem. V radgonsko bolnišnico za kužne bolezni so prepeljali bolnega vojaka, ki je došel s Češkega. Oboliel je na pegastem legarju. V taboru za begunce v Wagni pri Lipnici je ena oseba umrla, ena pa na novo zbolela na pegastem legarju.

Koze na Dunaju. Od časa, ko je izbruhnila vojaka, pa do dne 22. maja, se je na Dunaju pojavilo 1532 slučaj koz (osepnic). Umrlo je v tem času za to boleznijo 330 oseb.

Solo za oslepele vojake so ustanovili na Dunaju. Društvo „Frauenvereinigung“ na Dunaju VI., Dreihufeisengasse št. 3 daje o tem potrebna pojasnila. Oslepele vojake se v tej šoli naučijo pisati in čitati.

Na Dunaju umrli slovenski vojak. Dne 27. maja popoldne so na Dunaju pokopali na dunajskem osrednjem pokopališču infanterista 26. domobranskega pešpolka Dominika Prislana.

Potni listi in izkaznice. Med potujočim občinstvom je precej razširjeno mnenje, da je potni list, opremljen s fotografijo imejitelja, potreben le za potovanje v Nemčijo, ne pa v nevtralne inozemske države, zlasti v Svico. Ker se pa vse osebe, ki nimajo predpisanega potnega lista s fotografijo na meji zavrnejo in trpe tako dostikrat občutno škodo, se občinstvo opozarja, da se po ministrskem ukazu z dne 15. januarja 1915, drž. zak. št. 11, prekoračenje meje ali obrežja avstro-ogrške monarhije nikomur ne dovoli, ki se ne more izkazati s potnim listom, opremljenim z uradno potrjeno fotografijo. — Spločno pa svetujemo vsem, ki morajo potovati po železnici, če tudi ne daleč od doma, da vzamejo seboj kako izkaznico ali pa kako drugo listino, s katero se lahko izkažejo. Varuhi javnega reda imajo namreč pravico, da vsakega potnika vprašajo po izkaznici. Če se ne moreš legitimirati, te lahko doleti neljubo presenečenje.

Torek in petek brez mesa. Štajerska namestnica je odredila, da je za torek in petek prepovedano prodajati meso. Ob teh dnevih ne bodo smeli mesarji prodajati mesa, gostilničarjem pa je ista dneva prepovedano dajati gostom jedila, pripravljena iz govedine, teletine, svinjetine in kuretinne. Dovoljeno pa je, omenjena dneva prodajati klobase in raznovrstno drobovino.

Krušne karte. Od vseh strani dobivamo poročila, da bi se naj krušne karte na deželi ne upeljale, ker bi napravile samo zmešnjavo. Najboljše bo, ako občinski zastopi na glavarstva poročajo v tem smislu. Seveda bi se to moralo najhitreje zgoditi.

Kruh za rudarje. Ministrstvo za notranje stvari je podzemeljskim delavcem v premogokopih, in sicer njim, ne pa tudi njihovim rodbinam, dovolilo do nadaljnjega zvišanje dnevne količine moke, oziroma kruha, za 50%, torej na 300 gramov moke, oziroma 420 gramov kruha. Pri tej priliki je treba vnovič z vsem poudarkom opozoriti, da se je morala primeroma majhna racija določiti radi pomanjkanja zalog, in da bi prebivalstvo samo najbridkeje občutilo, ako bodo vsled prevelike porabe v sedanjem času, v naslednjih mesecih zaloge popolnoma nezadostne in se bodo morali ljudje vsled tega zadovoljiti z najpiclejšimi količinami moke in kruha.

Draginja na Dunaju. Živila so se na Dunaju izvanredno podražila. Neka trgovka je prodajala kilogram špinače celo za 3 K. Radi previsoke cene je bila obsojena na 30 K globe.

Določene kovine se izročijo državi. Ministrstvo je izdalo naredbo, s katero se določa, da se morajo do 8. junija t. l. izročiti državi vse zaloge gotovih kovin.

Izvoz mila iz Nemčije. Izvoz mila iz Nemčije je za dobo vojske prepovedan. Izjemoma je mogoče dobiti izvozno dovolilo za nepristranske države.

Peronospora se pojavlja! Kmet-vinogradnik iz Jarenine nam poroča, da je že opazil na nekaterih trtah prve sledove peronospore. Sedaj bi se moralo prav pridno škropiti. Za to pa primanjkuje najvažnejše: galica in delavskih moči.

Veliko rib v Dalmaciji. Okrog Dubrovnika se je v zadnjem času pojavilo silno mnogo rib vseh različnih vrst. Ribiči jih pridno love in jih prinašajo na trg. Vsled tega so padle cene rib in znašajo zdaj toliko, kakor v mirnem času. Najfinejše ribe stanejo sedaj kilogram 2 K.

Ženske požarne brambovke. Državna zveza avstrijskih požarnih bramb poziva žene in mladenke, naj v krajih, kjer so požarne bramb, pristopijo za čas, ko se moški nahajajo pod orožjem, k požarnim brambam in naj ob požaru pomagajo doma ostalim moškim gasiti ogenj. Dobro bi bilo, da se ženske v potrebnih rečeh, kar se tiče ognjegastva, podučijo.

Dimnikarji in vojska. Načelstvo štajerske dimnikarske zveze je doseglo pri vojaškem poveljstvu v Gradcu, da je bilo 13 dimnikarskih mojstrov, 3 poslo-

vodje in 14 pomočnikov oproščenih vojaške službe, ker so potrebni pri izvrševanju dimnikarske obrti. Načelstvo je napravilo tozadevne prošnje na c. kr. vojaški komando v Gradcu.

Velika železnika nesreča. Pri mestu Islo na Angleškem je dne 22. t. m. posebni vojaški vlak trčil ob osebni vlak. Mrtvih je 150, ranjenih 300 oseb. Oba vlaka sta zgorela.

Največji list na svetu, ki izide samo vsakih sto let enkrat. Kakor znano, izhajajo ameriški in angleški listi v veliko večji obliki nego časniki v evropskih deželah. Največji list, ki je kedaj izšel, je bil pač „Illuminated Quadrupole Constellation“, ki so ga leta 1859 natisnili v Novem Yorku. Ta časniški nestvor je bil 1.82 m visok in 2.60 m širok; imel je 13 predalov in vsak predal je bil 1.20 m visok, tako da znaša skupna množina vseh predalov 125 m. 40 stavcev je stavilo list celih osem tednov. En izvod tega čudovalega lista se nahaja v forekenbeckovem časniškem muzeju. K sreči za stavce in bralce nosi list na pročelju opazko, da izhaja samo vsakih sto let enkrat; druga številka ima torej iziti šele leta 1959.

Maribor. Dne 27. maja so se zagovarjali pred tukajšnjim kazenskim sodiščem Janez Grabner, sin gostilničarja, izvošček Franc Vogler term esar Jožef Tratter, vsi iz Maribora, ter Jakob Mandl iz Radvanja zaradi tatvine. Desetnik težke havbične divizije v Mariboru Janez Rieder je v času od meseca novembra 1914 do meseca januarja 1915 opetovano kradel iz mariborskega vojaškega skladišča seno, oves, koruzo itd. in prodajal ukradeno blago, vrečo po 50 kg za 6 K, vsled česar se je moral zagovarjati pred vojaškim kazenskim sodiščem. Kakor se je v preiskavi dognalo, je prodal nezvesti vojak za vsem 92 vreč ukradenega blaga v vrednosti 1486 K in sicer Janezu Grabnerju. Ta je pa zopet prodajal ukradeno blago izvoščeku Voglerju, mesarju Tratterju ter Janezu Mandl. Ti možje so zatrjevali, češ, da jim ni bilo znano, da je bilo blago, katero so kupili po izredno nizki ceni, ukradeno blago. Toda že ta skrajno nizka cena kupljenega blaga je ovrgla vsa njihova zagovarjanja in sodišče je obsodilo Grabnerja zaradi hudodelstva tatvine na šest mesecev težke ječe, ostale tri osebe pa zaradi nakupovanja sumljivega blaga vsakega na 50 K denarne globe.

Maribor. Na živinski sejem preteklo sredo, dne 26. maja, so prignali 102 vola, 198 krav, 1 bika in 1 komad mlade živine. Cene so bile za 100 kilogramov žive teže sledeče: debeli voli 220 do 230 K, srednje debeli 190 do 210 K, suhi 180 do 190 K, voli za pitanje 190 do 200 K, debele krave 170 do 180 K, srednje debele 150 do 160 K, suhe, 140 do 150 K, breje krave 160 do 170 K, mlada živina 180 do 190 K; teleta pa 2 K do 2 K 50 v za 1 kg žive teže. Prihodnji živinski sejem se vrši v sredo dne 9. junija.

St. Ilj v Slov. goricah. Šolarji naše šole so nabrali do 700 kg raznovrstnih kovin za vojaške naprave.

St. Ilj v Slov. goricah. Naše domoljubne gospe in gospodične so si že takoj ob pričetku vojske osnovale odbor, ki je nekakša podružnica avstrijskega Rudečega križa. Samo v gotovem denarju je ta odbor nabral blizu 500 K, od tega se je v cerkvi nabralo okrog 300 K. Naši vrli posestniki so darovali odboru veliko število jajc, kuretinne, zelenjave, mesa, kompota, vina, jestvin itd. Vse te reči je odbor izročil mariborskim bolnišnicam in je v zimskih mesecih tudi poskrbel, da so se na naši železniški postaji pri vsakem vlaku potujočim ranjencem in drugim vojakom delila topla in mrzla krepčila. Žene in mladenke so spletle veliko število nogavic, zašile mnogo perila, blazin itd. Vse te reči je predsednica odbora gospa županja Thaler izročila mariborskim vojaškim bolnišnicam. Vsakokrat, kadar je požrtvovalna gospa prinesla imenovane predmete ubogim ranjencem, so se isti s solznimi očmi zahvaljevali. V Gradcu se je od nas za vojalke na bojišču poslalo nad 130 kilogramov vredinoma doma napravljenega perila. Posnemanja vrčni domoljubni čini!

Svečina. V Gorici je prejšnji teden umrl črnovojnič Josip Divjak. Rajni je bil tukajšnji posestnik ter občespoštovan mož. Bil je član občinskega odbora občine Slatinski dol. Truplo rajnega so prepeljali v Svečino. N. p. v m.!

Sternatal. Za obširni tabor za ruske ujetnike v Sternatalu se je dne 27. maja otvoril poštni in brzojavni urad, združen z poštnohranilničnim uradom.

Velika Pirešica. Srčna zahvala vlč. g. Avg. Jager, župniku v Galiciji, za darovanih 10 K. Za to svoto se je nakupila pavola, iz koje se so napravile nogavice, za naše vrle bojovnike.

Loka pri Zidanem mostu. Iz ruskega ujetništva se je oglašil Martin Rasperger, doma iz Loke; nahaja se v Taskendu v Azijski Rusiji in piše, da se mu slabo godi; kako, ne sme pisati. Zadnje dopisnico so stariši dobili od njega dne 18. avgusta 1914.

Rajhenburg. Vodja petrolejske kopalne (kopalna nafte) piše svojem v Rajhenburgu, o katerih ni 6 mesecev ničesar vedel: Libusza, 12. 5. 1915. Draga žena! Danes sem šele zvedel, kje vsi prebivate. Naznanil mi je o vas g. Z., direktor rafinerije. Prestal sem strašno trpljenje pod Rusom (Moskalom), pred vsem zato, ker sem bil sam. Oropali so nam živino, svinje, perutnino, seno, oves, ječmen in nekaj krompirja. Ostala je le ena krava (izmed 10). Tudi z drugimi niso lepše ravnali. Dvakrat sem bil kandidat na vislice, pa vendar še živim. Vtisov, ki sem jih doživel, in opustošenja, ki sem ga gledal, ni mo-

goče popisati, mogel bi popisati knjige. Če bi vse to resnično popisal, bi se zdelo kot domišljija, ne pa resnica. Gorlice so razbite v prah, tudi naše hiše. Veliko civilnih prebivalcev je ubitih v mestu in v okolici. Sem popolnoma dobre zunanosti, izgubil sem le samo 21 kg na svoji teži, dobil sem pa zato sive lasse, pa to nič ne škodi. Dobro bi bilo, da bi se po sprejemu tega pisma vrnil domov. Moskaj je že za Rzszeomom. Bog daj, da se ne vrne več! V kopalni petroleja že delamo, med tukajšnjim vojaštvom, sami znanci. Prisrčne pozdrave! V. D.

Zadnja poročila došla v pondeljek dne 31. maja.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

V Galiciji.

Dunaj, 30. maja.

Avstrijski generalni štab uradno razglša:

Ob spodnjem toku reke Lubaczowke je bil ponoči močen ruski napad, v katerem je prišlo do boja na nož, odbit. Poskusi Rusov priti čez reko San pri Sieniavi, so se izjalovili koj v začetku.

Izhodno o reki San je položaj nespremenjen. Naša težka artilerija obstreljuje železniško prog Przemysl-Grodok, in sicer pri Medyki. Čete našega 6. armadnega zbora so dne 27. maja vnovič zaplenile 8 ruskih topov. Obkoljevalno črto okrog Przemysla so avstrijsko-nemške čete na severu in na jugu pomaknile bližje trdnjave.

Ob reki Dnjester in na južni strani Dnjestra se boji nadaljujejo.

Na črti Prut in na Poljskem se ni pripetilo nič pomembnega.

Proti Italiji.

Dunaj, 30. maja.

Avstrijski generalni štab uradno razglša:

Tirolsko: Italijani so zopet začeli obstreljevati naše utrdbe na gorski planoti Folgaria-Lavarone. Sovražni oddelki so ukorakali že v Cortino. Njihove prednje straže so pa zbežale, ko je padel prvi strel iz topa.

Na koroški meji se ni ničesar pripetilo.

Na Primorskem ni napadel sovražnik višine na severni strani Gorice. Naše patrulje so brez truda odbile italijanske poskuse, prekoračiti pri Tržiču reko Sočo.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Dne 30. maja.

Rusi so napadli nemške čete ob spodnjem toku Lubaczowke (severnoizhodno od Jaroslava) in ob Stryju. Povsod so bili napadi odbiti z velikimi izgubami za Ruse.

Nemci proti Rigi.

Berolin, 30. maja.

Ker se Nemci bližajo Rigi, so napravili Rusi konopljene zaloge v Petrograđ.

Listnica uredništva.

Dobrna: Vaš dopis o občnem zboru je došel šele v soboto v Maribor.

* P. n. župane opozarjamo, da se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru: Prošnje za dovoljenje klanja, oziroma prodaje govedi in prasice, kakor tudi Potrdila o podelitvi dovoljenja za klanja telet.



Tužim sreem naznanjajo, da je snoči, dne 30. maja ob 11. uri Vsemogočni po kratki a zelo mučni boleznii poklical k sebi našega blagega, nad vse ljubljeneega, dolgoletnega župana g.

Antona Hauc.

Pogreb dragega rajnega se vrši v sredo, dne 2. junija dopoldne na pokopališču v Št. Ilju v Slov. gor.

Svetila pokojniku večna luč!

Občinski odbor občine Ceršak ob Muri, dne 31. maja 1915.